

Økologiske landmænds erfaringer med social bæredygtighed – perspektivering til bæredygtighedskrav fra CSRD og ESRS

Input til brug for udvælgelse af indikatorer til ESG-rapporter med fokus på social bæredygtighed – relevans, helhedsforståelse og målbarhed

Notat udarbejdet af Kenneth Kjeldgaard, SEGES Innovation P/S

Kontakt
Julie Cheron Schmidt Henriksen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug PS
jcsh@icoel.dk | +45 29 39 46 48

Indholdsfortegnelse

Introduktion	3
Formål med notat	3
Metode	3
ESG-lovgivning for social bæredygtighed.....	3
Perspektivering	7
Konklusion og afsluttende bemærkninger	9
Bilag 1: MA og frivillige datapunkter under S2.....	11
Referencer	16

Introduktion

Den antropologiske analyse i notatet, *Økologiske landmænds erfaringer med social bæredygtighed* (2024) undersøgte 10 økologiske landmænds erfaringer med social bæredygtighed. Interviews med landmændene resulterede i 16 temaer, som seks fagudvalg finder, er genkendelige temaer og områder.

I overskrifter ser temaerne således ud:

1. Livskvalitet er vigtigt men individuelt
2. Nærhed til lokalsamfundet – herunder at sikre det åbne landbrug
3. Arbejdsforhold på bedriften (for en selv og de ansatte)
4. Hvordan trives ejeren med sit arbejde?
5. Plads til ansatte med særlige behov
6. Elever – svært at prioritere
7. Plads til familielivet – et spørgsmål om balance
8. Høj prioritet af natur og biodiversitet
9. Vigtigheden af en bæredygtig økonomi – at minimere risiko
10. Dyrevelfærd som kilde til glæde – for egen skyld og for dyrets
11. Sociale relationer mellem dyr og mennesker
12. At prioritere de økologiske principper og have plads til at udvikle landbruget, fx i retningen af regenerativt landbrug
13. Stolthed over det særlige produkt
14. Forbrugerkontakt og samarbejde med forhandlere
15. Det sociale kan ses som en moralsk dom?
16. Skepsis omkring flere skemaer

Selvom temaerne ikke alle falder indenfor definitionen af social bæredygtighed, har de alle berøring med landmandens egen fortolkning af social bæredygtighed. Det veksler fra, hvad der øger landmandens egen eller ansattes livskvalitet, sociale relationer mellem dyr og mennesker, moralsk domfældelse til skepsis om udfyldelse og rapportering. Temaer som giver bekymringer for landmænd og deres ansatte, men som umiddelbart ikke er grundlag for at frygte for i henhold til ESG-lovgivningen på det sociale område.

Derfor synes det at være relevant at undersøge og perspektivere temaerne ud fra fortolkning af nuværende ESG-lovgivnings formodede påvirkning, og hvad landbrugsvirksomhedens interessenter herudfra vil efterspørge og bedømme landbrugsvirksomheden ud fra på det sociale område.

Formål med notat

Hovedformålet med notatet er at give læseren et overblik over kravene for en almindelig økologisk landbrugsvirksomhed i nuværende ESG-lovgivning i forhold til 16 temaer fra notatet, *Økologiske landmænds erfaringer med social bæredygtighed*.

Metode

Der tages udgangspunkt i relevant ESG-lovgivning fra EU på det sociale bæredygtighedsområde i form af Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) og European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

Lovgivningen perspektiveres i forhold til nuværende generelle krav fra aftagerledet og den finansielle sektor med udgangspunkt i temaerne fra notatet, *Økologiske landmænds erfaringer med social bæredygtighed*.

ESG-lovgivning for social bæredygtighed

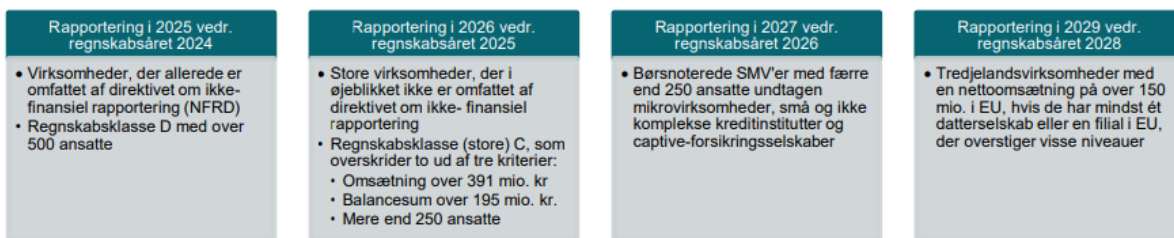
Indtil videre har der ikke været ESG-lovgivning for social bæredygtighed for små og mellemstore landbrugsvirksomheder. I Danmark har det kun været aktuelt for store og børsnoterede virksomheder at

rapportere om S'et under årsregnskabslovens §99a, som omhandlede virksomhedens samfundsansvar. Der var dog ingen specifikke krav til rapportering om social bæredygtighed.

Det bliver der lavet om på med CSRD og ESRS ([CSRD og ESRS: Sådan påvirkes danske landbrugsvirksomheder](#)) fra EU, som stiller krav til, at store virksomheder fremadrettet i deres årsrapport skal rapportere om deres bæredygtighed og herunder social bæredygtighed. Hovedformålet med CSRD er herigennem at opnå en mere bæredygtig verden og opfylde Paris-målsætningen.

Store virksomheder skal i henhold til CSRD for første gang fra 2025 udarbejde en bæredygtighedsrapportering baseret på deres årsrapport for 2024. Heri forpligtes blandt andet den finansielle sektor og store virksomheder til at rapportere om deres egen og deres værdikæders påvirkning af bæredygtighed.

Implementeringen sker i fire faser jf. figur 1

Figur 1. Tidslinje for implementering af CSRD-direktivet i forskellige typer af virksomheder.

Kilde: SEGES Innovation med inspiration fra EU og national lovgivning.

Selvom lovgivningen i første omgang gælder for regnskabsklasse store C og større virksomheder, så omfattes den enkelte landbrugsvirksomhed indirekte. Det sker, da der er krav om, at de store virksomheder skal afrapportere om, hvordan deres produktion påvirker bæredygtighed i hele værdikæden. Det bevirker en efterspørgsel efter dokumenterbart og relevant bæredygtighedsdata fra små og mellemstore landbrugsvirksomheder.

Bæredygtighedskrav til landbrugsvirksomheden

CSRD-lovgivningen kræver, at landbrugs store aftagervirksomheder og finansielle partnere rapporterer og tager ansvar for deres leverandørers og låneres bæredygtighed. De store virksomheder skal have politikker og retningslinjer for, hvem de samarbejder med. Er en landbrugsvirksomhed ikke tilstrækkelig bæredygtig kan det potentielt medføre lavere afregningspris, forringede lånevilkår og renter.

Hvorvidt det sker, afhænger af landbrugsvirksomhedens indberettede data eller mangel på samme. Er der ingen data fra landbrugsvirksomheden, behandles den enten ud fra statistiske gennemsnitstal eller i værste fald laveste fællesnævner. I fremtiden vil det for de fleste landbrugsvirksomheder koste på bundlinjen ikke at indrapportere relevant data.

Men hvilke data formodes efterspurgt, og hvordan bedømmes landbrugsvirksomheden af de store virksomheder på baggrund af indsendte data?

Relevant og dokumenterbar socialt bæredygtighedsdata

Hvor CSRD sætter rammerne for, hvilke virksomheder der skal rapportere om deres bæredygtighed, sætter ESRS rammerne for, hvad der skal rapporteres om. ESRS opstiller 1.086 datapunkter¹. Heraf er 161 punkter obligatoriske, som i høj grad retter sig mod politikker, strategier og styring i

¹ [EFRAG IG 3 List of ESRS Data Points - Explanatory Note.pdf](#)

virksomheden. 656 punkter skal vurderes individuelt og medtages, hvis de er væsentlige for virksomhedens bæredygtighed². Sidst er 269 punkter frivillige.

Sociale bæredygtighedspunkter for landbrugsvirksomheden

Herunder udgør social bæredygtighed 260 datapunkter, og det er disse punkter, som senere i notatet vurderes og sammenholdes med landmændenes 16 temaer.

Kategori	Antal datapunkter under dobbelt væsentlighed	Antal frivillige datapunkter
S1 (Egen arbejdsstyrke)	127	55
S2 (Arbejdstagere i værdikæden)	47	18
S3 (Berørte lokalsamfund)	45	0
S4 (Forbrugere og slutbrugere)	41	0

Figur 2: Sociale hovedemner

Kilde: EFRAG

Datapunkterne i figur 2 gælder for virksomheder, der er omfattet af kravene i CSRD. Det gælder kun for et fåtal af landbrugsvirksomheder i Danmark. Derimod er landbrugsvirksomhederne i CSRD-virksomhedernes værdikæde, og inkluderes i kategori S2 (Arbejdstagere i værdien).

ESRS formulerer formålet med S2 standarden som:

1. Formålet med denne standard er at præcisere oplysningskrav, som vil gøre det muligt for brugerne af bæredygtighedserklæringen at forstå væsentlige virkninger på arbejdstagere i værdikæden, der er forbundet med virksomhedens egne aktiviteter og værdikæder, herunder gennem dens produkter eller tjenesteydelser samt gennem dens forretningsforbindelser, og dens tilknyttede væsentlige risici og muligheder, herunder:

(a) hvordan virksomheden påvirker arbejdstagerne i dens værdikæde med hensyn til væsentlige positive og negative faktiske eller potentielle virkninger

(b) eventuelle foranstaltninger, der er truffet, og resultatet af sådanne foranstaltninger for at forebygge, afbøde eller afhjælpe faktiske eller potentielle negative virkninger og for at imødegå risici og muligheder

(c) arten, typen og omfanget af virksomhedens væsentlige risici og muligheder, herunder dem, der vedrører dens virkninger på og afhængighed af arbejdstagere i værdikæden, og hvordan virksomheden styrer dem og

(d) de finansielle virkninger for virksomheden over de kort-, mellem- og langsigtede tidshorisonter for væsentlige risici og muligheder, herunder risici og muligheder som følge af virksomhedens virkninger på og afhængighed af arbejdstagere i værdikæden.

Boks 1: Formål med S2 (Arbejdstagere i værdikæden) i ESRS

I praksis skal CSRD-virksomhederne redegøre for, at virksomheder i deres værdikæde lever op til CSRD-virksomhedens politikker og retningslinjer for arbejdstagere i værdikæden. Disse skal

² Under CSRD skal virksomheden udføre en dobbelt væsentlighedsanalyse for at fastlægge, hvad virksomheden skal rapportere omkring. For uddybning af dobbelt væsentlighedsbegrebet se [CSRD og ESRS: Sådan påvirkes danske landbrugsvirksomheder](#).

identificere og håndtere eventuelle væsentlige, faktiske og potentielle påvirkninger for arbejdstagere i værdikæden i forbindelse med:

1. *arbejdsvilkår (fx sikker beskæftigelse, arbejdstid, **tilstrækkelig løn**, **social dialog**, foreningsfrihed, herunder eksistensen af samarbejdsudvalg, **kollektive forhandlinger**, **balance mellem arbejds- og privatliv** samt sundhed og sikkerhed)*
2. ***ligebehandling og lige muligheder** for alle (fx ligestilling mellem kønnene og **lige løn** for arbejde af samme værdi, **uddannelse** og kompetenceudvikling, beskæftigelse og inklusion af **personer med handicap**, foranstaltninger mod vold og **chikane** på arbejdspladsen samt mangfoldighed)*
3. *andre arbejdsrelaterede rettigheder (fx **børne-**, **tvangsarbejde**, passende boliger, vand og sanitet og privatlivets fred).*

Boks 2: Hovedpunkter for arbejdstagere i værdikæden

Omdrejningspunktet for ESRS 2 er områderne fra kendte internationale standarder som FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervslov samt OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Disse standarder behandler virksomheders ansvar for at respektere menneskerettighederne i hele deres værdikæde.

CSRD kræver, at omfattede virksomheder skal indsamle oplysninger fra virksomheder i deres værdikæde under hver af hovedpunkterne, hvis CSRD-virksomheden og deres interesser under dobbelt væsentlighedsanalysen finder, at punkterne er væsentlige. Af den grund kan dataopsamling fra den enkelte landbrugsvirksomhed være forskellig fra dens interesser, ligesom brugen også vil være forskellig.

Bilag 1 viser oplysningspunkter under S2. Her ses, at de fleste af oplysningspunkterne for CSRD-virksomheden enten er fortællende (prosa) eller semi-fortællende (ja/nej). Det vil sige, at CSRD-virksomhederne indenfor deres dobbelt væsentlighedsanalyse skal beskrive, hvad og hvordan CSRD-virksomheden vil sikre ordnede vilkår for arbejdstagerne i værdikæden. Dette kræver naturligvis et overblik over og indsamling af data fra virksomhederne i værdikæden.

Eksisterende lovgivningsmæssige datapunkter

Selvom informationsindsamlingen i udgangspunktet er forskellige, vil der være en fællesmængde, som stort set alle CSRD-virksomheder finder relevante, og som i de fleste tilfælde allerede skal opsamles under eksisterende lovgivning.

I den forbindelse skal landbrugsvirksomheden blandt andet overholde kravene i arbejdsmiljøloven, ansættelsesbevisloven, ferieloven og EU's arbejdstidsdirektiv. For at overholde kravene skal landbrugsvirksomheden indsamle og opbevare data om medarbejderne omkring:

- Personlige oplysninger: Navn, adresse, CPR-nummer
- Ansættelsesoplysninger: Ansættelsesdato, stillingsbetegnelse, arbejdstid, løn- og kontraktoplysninger.
- Sundheds- og sikkerhedsoplysninger: Registrering af arbejdsulykker, arbejdsrelateret sygdom og sundhedstjek.
- Arbejdstidsregistrering: Antal arbejdstimer, overarbejde, pauser og ferie.

Perspektivering fra ESRS til landmændenes erfaringer med social bæredygtighed

Dette afsnit forsøger at sammenholde temaerne fra undersøgelsen om landmændenes erfaringer med social bæredygtighed og perspektivere det med kravene fra ESRS. Temaerne behandles et for et med korte kommentarer omkring relevans og tilgængelighed af oplysningspunkter.

1. Livskvalitet er vigtigt men individuelt

Det er meget svært at definere livskvalitet objektivt, da det er individuelt. Derfor er det heller ikke med i EU-lovgivningen, og det vurderes derfor heller ikke at være et område, som bliver spurgt ind til fra interessenterne.

2. Nærhed til lokalsamfundet – herunder at sikre det åbne landbrug

Nærhed i lokalsamfundet er vigtigt, men det er svært at definere objektivt, medmindre rapporteringen/spørgeskemaerne bliver alt for omfattende og strider imod principperne i CSRD med, at CSRD-virksomhederne ikke unødigt må belaste værdikædevirksomhederne.

3. Arbejdsforhold på bedriften (for en selv og de ansatte)

Arbejdsforhold på bedriften er et af de områder, der indsamles oplysninger om, hvis CSRD-virksomheden i forhold til ESRS S2 finder det væsentligt. Jf. boks 2 vil CSRD-virksomheden få svært ved ikke at medtage arbejdsforhold som væsentligt. Her vil CSRD-virksomheden efterspørge oplysninger og data omkring arbejdsforhold, og som udgangspunkt vil landbrugsvirksomheden opleve at oplysningerne, som samarbejdspartnerne efterspørger, vil være forskellige.

EU offentliggør senest i sommeren 2026 en sektorspecifik ESRS, som vil indeholde de vigtigste måle- og oplysningspunkter for landbrugsbranchen. Sammen med de øvrige krav i CSRD og ESRS vil det med stor sandsynlighed medføre en standardisering af måle- og oplysningspunkter.

Eksempelvis er der i dag skriftligt dokumentationskrav under den årlige APV.

4. Hvordan trives ejeren med sit arbejde?

Ejerens egen arbejdsstrivsel er et punkt, som er svært at opgøre objektivt, og det vurderes højst sandsynligt ikke at være væsentlig for CSRD-virksomheden, medmindre ejeren optræder i statistikken sammen med medarbejderne.

5. Plads til ansatte med særlige behov

Plads til ansatte med særlige behov er et vigtigt punkt jf. boks 2 med hensyn til ligebehandling og lige vilkår med inklusion. Alt andet lige vil det være en fordel at kunne registrere og kommunikere det, men det er ikke sikkert, at CSRD-virksomheden i første omgang finder det væsentligt.

6. Elever – svært at prioritere

Selvom landmændene giver udtryk for, at elever er svære at prioritere, kan det være en fordel samfundsansvarsmæssigt (og økonomisk i forhold til generationsskifte) at prioritere elever. Indenfor CSRD-lovgivning er det ikke et krav, så CSRD-virksomheden kommer højst sandsynligt ikke til at efterspørge data omkring elever.

Med hensyn til tilgængelige oplysnings- og målepunkter, er elever registreret med en uddannelsesaftale, som skole, læremester og elev underskriver.

7. Plads til familielivet – et spørgsmål om balance

Plads til familielivet for ejeren er vanskeligt at opgøre. Er ejeren ansat som direktør og fører timeregnskab, vil det være et element sammen med andre ansatte under pkt. 1 i boks 2. Er det tilfældet, er der lovgivningsmæssigt krav om timeregistrering, hvorfor oplysningerne er tilgængelige.

Ellers vil området med stor sandsynlighed ikke i første omgang være i fokus for CSRD-virksomheden.

8. Høj prioritet af natur og biodiversitet

Ønsket om høj prioritering af natur og biodiversitet er sammenfaldende med fokusområder hos CSRD-virksomheden. Derfor vil der blive efterspurgt oplysninger, men området hører ikke under S'et, selvom det kan give ejeren og medarbejdere livskvalitet. Måle- og oplysningspunkter vil derimod blive efterspurgt under biodiversitetskategorien under ESRS E4.

9. Vigtigheden af en bæredygtig økonomi – at minimere risiko

Vigtigheden af en bæredygtig økonomi og minimering af risiko er især i højsædet hos den finansielle sektor til vurdering af landbrugsvirksomhedens kreditværdighed. Oplysninger omkring økonomi er tilgængelige enten i form af årsrapport, budget eller anden udvidet økonomisk rapportering. Området er dog ikke med i ESRS S2, men er naturligvis et vigtigt element for at fastholde, forbedre og gennemføre nye sociale tiltag.

10. Dyrevelfærd som kilde til glæde – for egen skyld og for dyrets

Dyrevelfærd vurderes at være et af de punkter, som interessenterne ønsker oplysninger og data omkring. Emnet figurerer ikke selvstændigt som et oplysningspunkt i ESRS, men er nævnt specifikt i CSRD/ESRS, og emnet kommer helt sikkert med i den kommende sektorspecifikke standard for landbrugssektoren jf. temapunkt 3.

11. Sociale relationer mellem dyr og mennesker

Sociale relationer mellem dyr og mennesker er meget svært at opgøre objektivt, og det vurderes højst sandsynligt ikke at være væsentligt for CSRD-virksomheden.

12. At prioritere de økologiske principper og have plads til at udvikle landbruget, fx i retningen af regenerativt landbrug

At prioritere de økologiske principper og have plads til at udvikle landbruget, fx i retningen af regenerativt landbrug. Økologi er nævnt særskilt i flere lovgivninger og direktiver vedr. bæredygtighed, men det er ikke en del af ESRS S2 vedr. arbejdstagere i værdikæden.

Derimod kan økologi og rammerne i regenerativ vurderes at være et væsentligt område til bekæmpelse af klimaforandringer (ESRS E1), Reduktion af forurening (ESRS E2), Beskyttelse af vand og marine-ressourcer (ESRS E3), Biodiversitet og økosystemer (ESRS E4) samt Ressourceeffektivitet og cirkulær økonomi (ESRS E5).

13. Stolthed over det særlige produkt

Økologi har en særstilling i EU-lovgivningen, og et økologistempel giver eksempelvis nemmere adgang til bæredygtig finansiering. Økologi har indbygget fordele vedr. blandt andet brug af færre syntetiske gødninger og pesticider, højere frugtbarhed i jorden og biodiversitet, men ingen af disse forhold rapporteres der om under ESRS S2.

Derfor vil stolthed over det særlige produkt være svært at opgøre objektivt, og det vurderes højst sandsynligt ikke at være væsentligt for CSRD-virksomheden under social bæredygtighed, men opsamles med meget stor sandsynlighed under (ESRS) E1, E2 og E4.

14. Forbrugerkontakt og samarbejde med forhandlere

Forbrugerkontakt og samarbejde med forhandlere er et vigtigt element i at skabe god kundetilfredshed, men områderne er ikke direkte med i oplysnings- og målepunkterne for ESRS S2.

15. Det sociale kan ses som en moralsk dom?

Det kan ikke udelukkes, at nogle CSRD-virksomheder vil spørge ind til afholdelse af ferie jf. balance mellem arbejds- og privatliv under hovedpunkt 1 i boks 2. Dog bør landbrugsvirksomheden ikke være så bekymret, da emnerne indenfor CSRD og ESRS først skal vurderes væsentlige for CSRD-virksomheden, og dernæst skal vurderes sammen med andre (måske) mere væsentlige oplysningspunkter indenfor bæredygtighedsområdet. Derfor vil de nævnte eksempler med MUS-samtale, trivielle arbejdsopgaver, manglende ferie, og medarbejdere der ønsker mange timer højst sandsynligt ikke vægtes højt hos CSRD-virksomheden.

Indenfor CSRD og ESRS bør landmanden ikke frygte, at landbrugsvirksomheden bliver sat i gabestok. Ikke fordi området ikke er vigtigt, men fordi det med stor sandsynlighed ikke vurderes at være væsentligt, og der samtidigt er en god grund til, at alle boksene er afkrydset indenfor det sociale område.

Desuden formodes det, at anden lovgivning på det sociale område vil skride ind, hvis forholdene ikke er i orden, så der bliver taget hånd om de brodne kar. Er det tilfældet, vil det igen være med til at nedtone frykten for at blive fejlagtigt udstillet på baggrund af standardiseret dataopsamling.

16. Skepsis omkring flere skemaer

Der kan være en begrundet skepsis omkring flere skemaer, da CSRD og ESRS kræver dokumentation af et nyt område. Eksempelvis lægger ESRS S2 op til, at der skal opsamles og måles på oplysninger og data på landbrugsvirksomhedens ansatte. Det vil medføre et nyt skema, men målet med rammerne omkring CSRD og ESRS er et forsøg på, at gøre dataindsamlingen mere ensartet.

Selvom CSRD-virksomheder har frihedsgrader om, hvad de søger oplysninger og data på, kan CSRD og ESRS vise sig, at være en fordel på sigt. Det kan medføre standardisering af relevante oplysninger og nemmere registrering af data, som kan benyttes til dokumentation af anden lovgivning.

Konklusion og afsluttende bemærkninger

Nuværende ESG-lovgivning er koncentreret omkring implementering af CSRD og ESRS. Her stilles krav til store virksomheders ESG-rapportering, som skal indeholde dokumenteret oplysninger og målsætninger om ESG.

Den enkelte landbrugsvirksomhed i SMV-segmentet er ikke direkte omfattet, men de omfattes indirekte, da der er krav om, at de store virksomheder skal afrapportere, hvordan deres produktion påvirker bæredygtighed i hele værdikæden. Det inkluderer også oplysninger og data på det sociale område.

ESRS definerer 260 oplysnings- og datapunkter indenfor social bæredygtighed, hvoraf 65 vedrører arbejdstagere i værdikæden, hvor landbrugsvirksomheden befinder sig. Når CSRD-virksomheden, som kunne være en finansiel virksomhed eller en aftagervirksomhed, skal vurdere, hvilke informationer, der efterspørges hos landbrugsvirksomheden, er det lovgivningsmæssigt med udgangspunkt i disse oplysnings- og datapunkter.

I praksis skal CSRD-virksomhederne redegøre for, at virksomheder i deres værdikæde lever op til CSRD-virksomhedens politikker og retningslinjer for arbejdstagere i værdikæden. Dette sker ved at indhente oplysninger i værdikæden om landbrugsvirksomhedens **arbejdsvilkår, ligebehandling og lige muligheder for alle og andre arbejdsrelaterede rettigheder** som børne-, tvangsarbejde, passende boliger, vand og sanitet og privatlivets fred.

Mange af disse oplysninger skal i fleste tilfælde allerede opsamles under eksisterende lovgivning, men det må forventes, at den enkelte landbrugsvirksomhed skal afgive flere oplysninger på det sociale område.

Det er også nogle af disse bekymringer, som de 10 økologiske landmænds erfaringer med social bæredygtighed fra den antropologiske analyse i notatet, *Økologiske landmænds erfaringer med social bæredygtighed* (2024) har, og hvad den øgede oplysnings- og datamængde potentielt bliver brugt til.

Gennemgang af landmændenes temaer i forhold til ESG-lovgivningen viser, at mange bekymringer er ubegrundet i forhold til lovgivningskravene.

Indenfor CSRD og ESRS bør landmanden ikke frygte, at landbrugsvirksomheden bliver sat i gabestok, medmindre landbrugsvirksomheden bryder anden nationale lovgivning. Landmanden skal tænke over, at alle indsamlede oplysninger skal vægtes i en samlet bæredygtighedskontekst. Derfor vil eksempelvis manglende MUS-samtaler, der strider imod medarbejdernes trivsel hverken medføre øget finansieringsomkostninger eller lavere afregningspris.

Mange af de 16 temaer er svære at opgøre, hvorfor de heller ikke vil blive efterspurgt. Derfor forventes punkterne heller ikke at komme landbrugsvirksomheden til last. Omvendt forventes det heller ikke at medføre yderligere fordele for landbrugsvirksomheden i CSRD- og ESRS-regi.

ESG-lovgivningen vil alt andet lige medføre flere registreringer, men disse oplysninger og data kan landbrugsvirksomheden i de fleste tilfælde benytte positivt, da landbrugsvirksomheder blandt andet er gode til at tage et samfundsansvar i rekruttering af medarbejdere.

Derfor anbefales at benytte og strukturere en potentiel øget informationsindsamling til at forbedre den sociale bæredygtighed i virksomheden og skabe en positiv indvirkning på både medarbejdere og lokalsamfund.

Bilag 1: MA og frivillige datapunkter under S2

ESRS	DR	Afsnit	Relation AR	Navn	Datatype	Bilag B - ESRS 2 (SFDR + PILLAR 3 + Benchmark + CL)	Bilag C - ESRS 1 DP'er omfattet af gradvis indførelse for virksomheder med færre end 750 ansatte 2 år	Bilag C - ESRS 1 DP'er omfattet af indfasningsbestemmelser, der gælder for alle virksomheder	Kan [V]
S2	SBM-3	11	AR 6-AR 7	Alle værdikædearbejdere, der kan blive væsentligt påvirket af virksomheden, er inkluderet i omfanget af offentliggørelse i henhold til ESRS 2	semi-fortællende		Ja		
S2	SBM-3	11 a)		Beskrivelse af typer af værdikædearbejdere, der er omfattet af væsentlige påvirkninger	fortællende		Ja		
S2	SBM-3	11 a i)-v)		Type af værdikædearbejdere, der er omfattet af væsentlige påvirkninger gennem egne operationer eller gennem værdikæden	semi-fortællende		Ja		
S2	SBM-3	11 b)		Offentliggørelse af geografiske områder eller råvarer, hvor der er betydelig risiko for børnearbejde eller tvangsarbejde blandt arbejdstagere i virksomhedens værdikæde	fortællende	SFDR	Ja		
S2	SBM-3	11 c)		Forekomst af væsentlige negative påvirkninger (værdikædearbejdere)	semi-fortællende		Ja		
S2	SBM-3	11 d)		Beskrivelse af aktiviteter, der resulterer i positive virkninger, og typer af værdikædearbejdere, der påvirkes positivt eller potentielt kan påvirkes positivt	fortællende		Ja		
S2	SBM-3	11 e)		Beskrivelse af materielle risici og muligheder, der opstår som følge af virkninger og afhængigheder af værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	SBM-3	12	AR 8	Offentliggørelse af, om og hvordan virksomheden har udviklet en forståelse for, hvordan arbejdstagere med særlige karakteristika, dem der arbejder i særlige sammenhænge eller dem, der udfører særlige aktiviteter, kan være i større risiko for skade.	fortællende		Ja		
S2	SBM-3	13	AR 9	Offentliggørelse af, hvilke af de materielle risici og muligheder, der opstår som følge af virkninger og afhængigheder af værdikædearbejdere, der påvirker specifikke grupper	fortællende		Ja		
S2	S2-1	16	AR 10	Politikker til at håndtere materielle virkninger, risici og muligheder i forbindelse med værdikædearbejdere [se ESRS 2 MDR-P]	MDR-P		Ja		
S2	S2-1	16		Politikker til at håndtere materielle virkninger, risici og muligheder i forbindelse med arbejdstagere i værdikæden, herunder for specifikke grupper af	semi-fortællende		Ja		

				værdikædearbejdere eller alle værdikædearbejdere				
S2	S2-1	17		Beskrivelse af relevante politiske forpligtelser vedrørende menneskerettigheder, der er relevante for værdikædearbejdere	fortællende	SFDR	Ja	
S2	S2-1	17a		Offentliggørelse af generel tilgang i forhold til respekt for menneskerettigheder, der er relevante for værdikædearbejdere	fortællende	SFDR	Ja	
S2	S2-1	17b		Offentliggørelse af generel tilgang i forhold til samarbejde med værdikædearbejdere	fortællende	SFDR	Ja	
S2	S2-1	17 c		Offentliggørelse af generel tilgang i forhold til foranstaltninger til at yde og (eller) muliggøre retsmidler for menneskerettighedspåvirkninger	fortællende	SFDR	Ja	
S2	S2-1	18		Politikker adresserer eksplicit menneskehandel, tvangsarbejde eller tvangsarbejde og børnearbejde	semi-fortællende	SFDR	Ja	
S2	S2-1	18		Virksomheden har en leverandør adfærdskodeks	semi-fortællende	SFDR	Ja	
S2	S2-1	19	AR 14	Offentliggørelse af, om og hvordan politikker er i overensstemmelse med relevante internationalt anerkendte instrumenter	fortællende	SFDR	Ja	
S2	S2-1	19		Offentliggørelse af omfang og indikation af karakteren af tilfælde, hvor UN's retningslinjer for erhvervslivet og menneskerettigheder, ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder ikke overholdes og involverer værdikædearbejdere	fortællende	SFDR + Benchmark	Ja	
S2	S2-1	AR 12		Offentliggørelse af forklaringer på væsentlige ændringer af politikker vedtaget i løbet af rapporteringsåret	fortællende		Ja	V
S1	S2-1	AR 16		Offentliggørelse af en illustration af de typer kommunikation af sine politikker til de personer, gruppe af personer eller enheder, som de er relevante for	fortællende		Ja	V
ESRS 2		62		Oplysninger, der skal rapporteres, hvis virksomheden ikke har vedtaget politikker			Ja	
S2	S2-2	22	AR 20	Offentliggørelse af hvordan perspektiver fra værdikædearbejdere informerer beslutninger eller aktiviteter, der sigter mod at håndtere faktiske og potentielle påvirkninger	fortællende		Ja	
S2	S2-2	22 a		Samarbejde finder sted med værdikædearbejdere eller deres legitime repræsentanter direkte eller med troværdige mellemlid	semi-fortællende		Ja	
S2	S2-2	22 b	AR 18	Offentliggørelse af hvornår engagementet finder sted, type engagement og hyppighed af engagement	fortællende		Ja	
S2	S2-2	22 c	AR 17-18	Offentliggørelse af funktion og mest senior rolle inden for virksomheden, der har operationelt ansvar for at sikre, at samarbejdet finder sted, og at resultaterne informerer virksomhedens tilgang	fortællende		Ja	
S2	S2-2	22 d	AR 19	Offentliggørelse af Global Framework Agreement eller andre aftaler relateret til respekt for arbejdstagernes menneskerettigheder	fortællende		Ja	

S2	S2-2	22 e		Offentliggørelse af hvordan effektiviteten af samarbejdet med værdikædearbejdere vurderes	fortællende		Ja		
S2	S2-2	23		Offentliggørelse af de trin, der er taget for at få indsigt i perspektiver fra værdikædearbejdere, der kan være særligt sårbare over for påvirkninger og/eller marginaliserede	fortællende		Ja		
S2	S2-2	24		Udtalelse i tilfælde af at virksomheden ikke har vedtaget en generel proces til at engagere sig med værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	S2-2	24		Offentliggørelse af tidsramme for vedtagelse af generel proces til at engagere sig med værdikædearbejdere i tilfælde af at virksomheden ikke har vedtaget en generel proces til engagement	fortællende		Ja		V
S2	S2-3	27 a	AR 21	Offentliggørelse af generel tilgang til og processer for at yde eller bidrage til afhjælpning, hvor virksomheden har identificeret, at den er forbundet med en væsentlig negativ indvirkning på værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	S2-3	27 b	AR 22	Offentliggørelse af specifikke kanaler, der er tilgængelige for værdikædearbejdere til at fremsætte bekymringer eller behov direkte til virksomheden og få dem imødekommet	fortællende		Ja		
S2	S2-3	27 c		Offentliggørelse af processer, hvorved virksomheden støtter eller kræver tilgængeligheden af kanaler	fortællende		Ja		
S2	S2-3	27 d	AR 27	Offentliggørelse af, hvordan rejste spørgsmål følges op og overvåges, og hvordan effektiviteten af kanaler sikres	fortællende		Ja		
S2	S2-3	28	AR 26	Offentliggørelse af, hvordan det vurderes, at værdikædearbejdere er opmærksomme på og har tillid til strukturer eller processer som en måde at fremsætte deres bekymringer eller behov og få dem imødekommet	fortællende		Ja		
S2	S2-3	28	AR 25	Der er politikker vedrørende beskyttelse mod repressalier for personer, der bruger kanaler til at rejse bekymringer eller behov	semi-fortællende		Ja		
	S2-3	29		Erklæring i tilfælde af, at virksomheden ikke har vedtaget en kanal til at rejse bekymringer	fortællende		Ja		
S2	S2-3	29		Offentliggørelse af tidsrammen for, hvornår kanalen til at rejse bekymringer skal være etableret	fortællende		Ja		V
S2	S2-3		AR 23	Offentliggørelse af, hvordan værdikædearbejdere har adgang til kanaler på det niveau af virksomheden, de er ansat af eller kontraheret til at arbejde for	fortællende		Ja		V
S2	S2-3		AR 24	Tredjeparts mekanismer er tilgængelige for alle arbejdstagere	semi-fortællende		Ja		V
S2	S2-3		AR 25	Klager behandles fortroligt og med respekt for privatlivets og databeskyttelsens rettigheder	semi-fortællende		Ja		V
S2	S2-3		AR 25	Værdikædearbejdere har lov til at bruge anonyme kanaler til at rejse bekymringer eller behov	semi-fortællende		Ja		V
S2	S2-4	MDR -A		Handlingsplaner og ressourcer til at håndtere sine materielle virkninger, risici og muligheder i forbindelse med værdikædearbejdere [se ESRs 2 - MDR-A]	MDR-A		Ja		

S2	S2-4	32 a	AR 38	Beskrivelse af planlagt eller igangværende handling for at forhindre, afbøde eller afhjælpe materielle negative virkninger på værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	S2-4	32 b		Beskrivelse af, om og hvordan der handles for at yde eller muliggøre afhjælpning i forbindelse med en faktisk materiel virkning	fortællende		Ja		
S2	S2-4	32 c	AR 39	Beskrivelse af yderligere initiativer eller processer med primært formål at levere positive virkninger for værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	S2-4	32 d	AR 33-AR 35	Beskrivelse af, hvordan effektiviteten af handlinger eller initiativer til at levere resultater for værdikædearbejdere spores og vurderes	fortællende		Ja		
S2	S2-4	33 a	AR 29	Beskrivelse af processer til at identificere, hvilken handling der er nødvendig og passende som reaktion på en bestemt faktisk eller potentiel materiel negativ virkning på værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	S2-4	33 b		Beskrivelse af tilgang til at handle i forhold til specifikke materielle virkninger på værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	S2-4	33 c		Beskrivelse af tilgang til at sikre, at processer til at yde eller muliggøre afhjælpning i tilfælde af materielle negative virkninger på værdikædearbejdere er tilgængelige og effektive i deres implementering og resultater	fortællende		Ja		
S2	S2-4	34 a	AR 40-41, AR 43	Beskrivelse af hvilke handlinger der er planlagt eller igangværende for at afbøde materielle risici, der opstår som følge af påvirkninger og afhængigheder af værdikædearbejdere, og hvordan effektiviteten spores	fortællende		Ja		
S2	S2-4	34 b		Beskrivelse af hvilke handlinger der er planlagt eller igangværende for at følge materielle muligheder i forhold til værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	S2-4	35	AR 32	Offentliggørelse af om og hvordan det sikres, at egne praksisser ikke forårsager eller bidrager til materielle negative påvirkninger af værdikædearbejdere	fortællende		Ja		
S2	S2-4	36		Offentliggørelse af alvorlige menneskerettighedsproblemer og hændelser forbundet med opstrøms og nedstrøms værdikæde	fortællende	SFDR	Ja		
S2	S2-4	38		Offentliggørelse af ressourcer allokeret til håndtering af materielle påvirkninger	fortællende		Ja		
S2	S2-4	AR 28 a		Offentliggørelse af generelle og specifikke tilgange til at håndtere materielle negative virkninger	fortællende		Ja		V
S2	S2-4	AR 28 b	AR 39	Offentliggørelse af initiativer, der sigter mod at bidrage til yderligere materielle positive virkninger	fortællende		Ja		V
S2	S2-4	AR 28 c		Offentliggørelse af, hvor langt virksomheden er kommet i bestræbelserne i løbet af rapporteringsperioden	fortællende		Ja		V
S2	S2-4	AR 28 d		Offentliggørelse af mål for fortsat forbedring	fortællende		Ja		V
S2	S2-4	AR 30		Offentliggørelse af om og hvordan virksomheden søger at bruge indflydelse i relevante forretningsforhold for at håndtere materielle negative påvirkninger, der påvirker værdikædearbejdere	fortællende		Ja		V

S2	S2-4	AR 31		Offentliggørelse af hvordan deltagelse i industri- eller flerpartsinitiativ og virksomhedens egen involvering sigter mod at håndtere materielle påvirkninger	fortællende		Ja		V
S2	S2-4	AR 36 a)		Offentliggørelse af hvordan værdikædearbejdere og legitime repræsentanter eller deres troværdige repræsentanter spiller en rolle i beslutninger vedrørende design og implementering af programmer eller processer	fortællende		Ja		V
S2	S2-4	AR 36 b)		Information om tilsigtede eller opnåede positive resultater af programmer eller processer for værdikædearbejdere	fortællende		Ja		V
S2	S2-4	AR 37		Initiativer eller processer, hvis primære mål er at levere positive virkninger for værdikædearbejdere, er også designet til at støtte opnåelsen af én eller flere af bæredygtighedsmålene	semi-fortællende		Ja		V
S2	S2-4	AR 44		Beskrivelse af interne funktioner, der er involveret i håndtering af virkninger, og typer af handlinger, der er truffet af interne funktioner for at håndtere negative og fremme positive virkninger	fortællende		Ja		V
ESRS 2		62		Rapportering af oplysninger, hvis virksomheden ikke har vedtaget handlinger			Ja		
S2	S2-5	41	AR 46-AR 48	Mål, der er fastsat for at håndtere materielle virkninger, risici og muligheder i forbindelse med værdikædearbejdere [se ESRS 2 - MDR-T]	MDR-T		Ja		
S2	S2-5	42 a		Offentliggørelse af hvordan værdikædearbejdere, deres legitime repræsentanter eller troværdige repræsentanter, blev direkte involveret i fastsættelsen af mål	fortællende		Ja		
S2	S2-5	42 b		Offentliggørelse af hvordan værdikædearbejdere, deres legitime repræsentanter eller troværdige repræsentanter, blev direkte involveret i opfølgning på resultater i forhold til mål	fortællende		Ja		
S2	S2-5	42 c		Offentliggørelse af hvordan værdikædearbejdere, deres legitime repræsentanter eller troværdige repræsentanter, blev direkte involveret i identifikation af lektioner eller forbedringer som følge af virksomhedens præstation	fortællende		Ja		
S2	S2-5	AR 45 a		Offentliggørelse af tilsigtede resultater, der skal opnås i livet for værdikædearbejdere	fortællende		Ja		V
S2	S2-5	AR 45 b		Information om stabilitet over tid for målet i form af definitioner og metoder for at muliggøre sammenlignelighed	fortællende		Ja		V
S2	S2-5	AR 45 c		Offentliggørelse af henvisninger til standarder eller forpligtelser, som målet er baseret på	fortællende		Ja		V
ESRS 2		81		Offentliggørelser der skal rapporteres, hvis virksomheden ikke har vedtaget mål			Ja		

Referencer

- [1] Det Europæiske Råd (2022), EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om ændring af forordning (EU) nr. 537/2014, direktiv 2004/109/EF, direktiv 2006/43/EF og direktiv 2013/34/EU for så vidt angår virksomheders bæredygtighedsrapportering. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-35-2022-INIT/da/pdf>
- [2] Det Europæiske Råd (2023), Implementing and delegated acts - CSRD - Endelig ESRS-direktiv. <https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-services-legislation/implementing-and-delegated-acts/corporate-sustainability-reporting-directive>
- [3] Det Europæiske Råd (2023), KOMMISSIONENS DELEGEREDE FORORDNING (EU) 2023/2772 af 31. juli 2023 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU for så vidt angår standarder for bæredygtighedsrapportering (EØS-relevant tekst). https://eurlex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302772
- [4] EFRAG (2022), First Set of draft ESRS. <https://www.efrag.org/lab6>
- [5] EFRAG (2023), Materiality Assessment Implementation Guidance (MA IG). <https://www.efrag.org/Meetings/2307280747599961/EFrag-SRB-Meeting-23-Aug>
- [6] EFRAG (2023), EFRAG IG 3 List of ESRS Data Points - Explanatory Note, [EFrag IG 3 List of ESRS Data Points - Explanatory Note.pdf](#)
- [7] Kjeldgaard, Kenneth (2024), [CSRD og ESRS: Sådan påvirkes danske landbrugsvirksomheder](#), https://www.landbrugsinfo.dk/public/4/0/1/strategi_csrd_esrs_pavirkning_landbrugsvirksomheder

Ordlister

Defineret term	Definition
Dobbelt væsentlighed	
Dobbelt væsentlighed	Dobbelt væsentlighed har to dimensioner: indvirkningsvæsentlighed og finansiell væsentlighed . Et bæredygtighedsforhold opfylder kriteriet om dobbelt væsentlighed , hvis det er væsentligt set ud fra et indvirkningsperspektiv eller et finansielt perspektiv eller begge dele.
Væsentlighed	Et bæredygtighedsforhold er væsentligt, hvis det opfylder definitionen af indvirkningsvæsentlighed , finansiell væsentlighed eller begge dele.
Indvirkningsvæsentlighed	Et bæredygtighedsforhold er væsentligt ud fra et indvirkningsperspektiv, når det vedrører virksomhedens væsentlige faktiske eller potentielle, positive eller negative indvirkninger på mennesker eller miljøet på kort, mellemlang eller lang sigt. Et væsentligt bæredygtighedsforhold ud fra et indvirkningsperspektiv omfatter indvirkninger , som er forbundet med virksomhedens egne aktiviteter og opstrøms-/nedstrøms værdikæde , herunder gennem dens produkter og tjenesteydelser samt gennem dens forretningsforbindelser .
Indvirkninger	Den indvirkning, som virksomheden har eller kan have på miljøet og mennesker, herunder indvirkning på deres menneskerettigheder, i forbindelse med sin egne aktiviteter og opstrøms-/nedstrøms værdikæde , herunder gennem sine produkter og tjenesteydelser samt gennem sine forretningsforbindelser . Indvirkningerne kan være faktiske eller potentielle, negative eller positive, tilsligtede eller utilsigtede og reversible eller irreversible. De kan opstå på kort, mellemlang eller lang sigt. Indvirkningerne angiver virksomhedens negative eller positive bidrag til bæredygtig udvikling.
Finansiell væsentlighed	Et bæredygtighedsforhold er væsentligt ud fra et finansielt perspektiv, hvis det skaber risici eller muligheder , der påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens finansielle stilling, indtjening, pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.
Væsentlige muligheder	Bæredygtighedsrelaterede muligheder med positive finansielle indvirkninger , som i væsentlig grad påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.
Væsentlige risici	Bæredygtighedsrelaterede risici med negative finansielle indvirkninger , som i væsentlig grad påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.

Defineret term	Definition
Værdikæde	
Værdikæde	<p>Hele spektret af aktiviteter, ressourcer og forbindelser i forbindelse med virksomhedens forretningsmodel og det eksterne miljø, som den opererer i.</p> <p>En værdikæde omfatter de aktiviteter, ressourcer og forbindelser, som virksomheden anvender og er afhængig af til at skabe sine produkter eller tjenesteydelser, fra udformning til levering, forbrug og levetid. Relevante aktiviteter, ressourcer og forbindelser omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. de aktiviteter, der indgår i virksomhedens egne aktiviteter, såsom menneskelige ressourcer ii. aktiviteter i hele dens forsynings-, markedsførings- og distributionskanaler, såsom indkøb af materialer og tjenesteydelser samt salg og levering af produkter og tjenesteydelser og iii. det finansieringsmæssige, geografiske, geopolitiske og lovgivningsmæssige miljø, som virksomheden opererer i. <p>Værdikæden omfatter aktører opstrøms og nedstrøms for virksomheden. Aktører opstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. leverandører) leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes i udviklingen af virksomhedens produkter eller tjenesteydelser. Enheder nedstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. distributører, kunder) modtager produkter eller tjenesteydelser fra virksomheden.</p> <p>ESRS anvender udtrykket » værdikæde « i ental, selv om det anerkendes, at virksomheder kan have flere værdikæder.</p>
Aktør i værdikæden	<p>Enkeltpersoner eller enheder i værdikæden opstrøms eller nedstrøms. Aktøren anses for at være nedstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. distributører, kunder), når den modtager produkter eller tjenesteydelser fra virksomheden. Den anses for at være opstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. leverandører), når den leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes i produktionen af virksomhedens egne produkter eller tjenesteydelser.</p>

Defineret term	Definition
Sociale definitioner	
Ansæt	En person, der er i et ansættelsesforhold med virksomheden i henhold til national lovgivning eller praksis.
Ikkeansatte	Ikkeansatte i virksomhedens egen arbejdsstyrke omfatter både individuelle kontrahenter, der leverer arbejdskraft til virksomheden (»selvstændige«), og personer, der stilles til rådighed af virksomheder, som primært beskæftiger sig med »beskæftigelsesaktiviteter« (NACE-kode N78).
Arbejdstager i værdikæden	En person, der udfører arbejde i virksomhedens værdikæde , uanset eksistensen eller arten af et kontraktligt forhold til virksomheden. I ESRS omfatter omfanget af arbejdstagere i værdikæden alle arbejdstagere i virksomhedens opstrøms-/nedstrøms værdikæde , som påvirkes eller kan blive væsentligt påvirket af virksomheden. Dette omfatter indvirkninger , der er forbundet med virksomhedens egne aktiviteter og værdikæde , herunder gennem dens produkter eller tjenesteydelser samt gennem dens forretningsforbindelser . Dette omfatter alle arbejdstagere, der ikke er omfattet af begrebet » egen arbejdsstyrke « (» egen arbejdsstyrke « omfatter personer, der er i et ansættelsesforhold med virksomheden (» ansatte «), og ikkeansatte , som enten er individuelle kontrahenter, der leverer arbejdskraft til virksomheden (»selvstændige«), eller personer, der stilles til rådighed af virksomheder, som primært beskæftiger sig med beskæftigelsesaktiviteter. (NACE-kode N78)
Løn	Den almindelige grund- eller minimums løn og ethvert andet vederlag, som arbejdstageren som følge af arbejdsforholdet modtager direkte eller indirekte (»supplerende eller variable tillæg«) fra arbejdsgiveren i penge eller naturallier. » Løn niveau «: den årlige bruttoløn og den tilsvarende bruttotimeløn. »Median løn niveau «: Det lønbeløb, hvor der er lige så mange ansatte , der får mere, som ansatte, der får mindre.
Passende aflønning	En aflønning , der sikrer, at arbejdstagerens og dennes families behov tilgodeses på grundlag af de nationale økonomiske og sociale forhold.
Kollektive forhandlinger	Alle forhandlinger, der finder sted mellem på den ene side en arbejdsgiver, en gruppe arbejdsgivere eller en eller flere arbejdsgiverorganisationer og på den anden side en eller flere fagforeninger eller i disses fravær repræsentanter for de arbejdstagere, der er behørigt valgt og bemyndiget af dem i henhold til nationale love og bestemmelser, med henblik på: i. fastsættelse af arbejds- og ansættelsesvilkår og/eller ii. regulering af forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og/eller at regulere forholdet mellem arbejdsgivere eller deres organisationer og en arbejdstagerorganisation eller -organisationer.
Balance mellem arbejdsliv og privatliv	Tilfredsstillende balance mellem en persons arbejde og privatliv. Balancen mellem arbejdsliv og privatliv i bredere forstand omfatter ikke blot balancen mellem arbejde og privatliv på grund af familie- eller omsorgsforpligtelser, men også tidsfordeling mellem den tid, der tilbringes på arbejdspladsen og i privatlivet, ud over familiemæssige forpligtelser.

Defineret term	Definition
Lige muligheder	Lige og ikkediskriminerende adgang blandt enkeltpersoner til muligheder for uddannelse, erhvervsuddannelse, beskæftigelse, karriereudvikling og udøvelse af magt, uden at de stilles ringere på grundlag af kriterier såsom køn, race eller etnisk oprindelse, nationalitet, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.
Ligebehandling	Ligebehandlingsprincippet er et almindeligt EU-retligt princip, som forudsætter, at ensartede situationer eller parter, der befinder sig i ensartede situationer, behandles ens. I forbindelse med ESRS S1 henviser udtrykket » ligebehandling « også til princippet om ikkediskriminerende behandling, ifølge hvilket der ikke må finde nogen direkte eller indirekte diskriminerende behandling sted på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering.
Uddannelse	Initiativer iværksat af virksomheden med henblik på at opretholde og/eller forbedre sine ansattes færdigheder og viden. Det kan omfatte forskellige metoder såsom uddannelse på stedet og onlinekurser.
Personer med handicap	Personer med en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hæmme dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.
Arbejdsrelaterede farer	Arbejdsrelaterede farer kan være: i.fysiske (f.eks. stråling, ekstreme temperaturer, konstant høj støj, udslip på gulve eller snublefarer, ubevogtede maskiner, defekt elektrisk udstyr) ii.ergonomiske (f.eks. forkert justerede arbejdsstationer og stole, akavede bevægelser, vibrationer) iii.kemiske (f.eks. eksponering for kræftfremkaldende stoffer, mutagener, reproduktionstoksiske stoffer , opløsningsmidler, kullite eller pesticider) iv.biologiske (f.eks. eksponering for blod og kropsvæsker, svampe, bakterier, vira eller insektbid) v. psykosociale (f.eks. verbalt misbrug, chikane , mobning) vi.relateret til arbejdets tilrettelæggelse (f.eks. for stor arbejdsbyrde, skifteholdsarbejde, lange arbejdstider, natarbejde, vold på arbejdspladsen).
Arbejdsrelateret hændelse	Begivenhed, der opstår som følge af eller under arbejdet, og som kan medføre eller medfører personskade eller dårligt helbred. Hændelser kan f.eks. skyldes elektriske problemer, eksplosion, brand, overløb, væltning, lækage, gennemstrømning, brud, sprængning, splintring, tab af kontrol, at glide, snuble og falde, kropsbevægelse uden belastning, kropsbevægelse under/med belastning, chok, forskrækkelse, vold eller chikane på arbejdspladsen (f.eks. seksuel chikane). En hændelse , der medfører personskade eller dårligt helbred, betegnes ofte som en »ulykke«. En hændelse , der potentielt kan medføre kvæstelser eller dårligt helbred, men hvor der ikke forekommer nogen, betegnes ofte som en »nærved-hændelse« eller »nærved-ulykke«.

Defineret term	Definition
Børnearbejde	<p>Arbejde, der fratager børn deres barndom, potentiale og værdighed, og som er skadeligt for den fysiske og mentale udvikling. Det drejer sig om arbejde, der:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. er psykisk, fysisk, socialt eller moralsk farligt og skadeligt for børn og/eller ii. griber ind i deres skolegang ved at fratage dem muligheden for at gå i skole, tvinger dem til at forlade skolen før tid eller kræver, at de forsøger at kombinere skolegang med overdrevent langt og hårdt arbejde. <p>Et barn defineres som en person under 18 år. Hvorvidt bestemte former for »arbejde« kan betegnes som » børnearbejde «, afhænger af barnets alder, arten og timerne af det udførte arbejde, og de betingelser hvorunder det udføres. Svaret varierer fra land til land samt mellem sektorer i landene.</p> <p>Minimumsalderen for arbejde bør ikke være lavere end minimumsalderen for afslutning af den obligatoriske skolegang og bør under alle omstændigheder ikke være under 15 år i henhold til Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) konvention nr. 138 om mindstealder. Undtagelser kan forekomme i visse lande, hvor økonomierne og uddannelsesfaciliteterne ikke er tilstrækkeligt udviklede, og hvor der gælder en minimumsalder på 14 år.</p> <p>Disse undtagelseslande specificeres af Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) som svar på en særlig ansøgning fra det pågældende land og i samråd med repræsentative arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer.</p> <p>National lovgivning kan tillade beskæftigelse af personer mellem 13 og 15 år med lettere arbejde, så længe det ikke er skadeligt for deres helbred eller udvikling og ikke hindrer deres skolegang eller deltagelse i erhvervs- eller uddannelsesprogrammer. Minimumsalderen for adgang til arbejde, der på grund af dets art eller de omstændigheder, hvorunder det udføres, kan bringe unges sundhed, sikkerhed eller moral i fare, skal være mindst 18 år.</p>
Bekræftet hændelse (børne- eller tvangsarbejde eller menneskehandel)	<p>Tilfælde af børne- eller tvangsarbejde eller menneskehandel, hvor det er fastslået, at de er underbyggede. Bekræftede hændelser omfatter ikke tilfælde af børne- eller tvangsarbejde eller menneskehandel, som stadig undersøges i rapporteringsperioden.</p>
Bekræftet tilfælde af korrupsion eller bestikkelse	<p>Tilfælde af korrupsion eller bestikkelse, hvor det er fastslået, at de er underbyggede. Bekræftede tilfælde af korrupsion eller bestikkelse omfatter ikke tilfælde af korrupsion eller bestikkelse, der stadig er under efterforskning ved udgangen af rapporteringsperioden. Fastlæggelsen af eventuelle tilfælde af manglende overholdelse, som kan dokumenteres, kan foretages enten af virksomhedens complianceansvarlige eller tilsvarende funktion eller af en myndighed. Det er ikke nødvendigt med en afgørelse, der er underbygget af en domstol.</p>
Tvangsarbejde	<p>Alt arbejde eller enhver tjenesteydelse, der afkræves en person under trussel om straf, og som personen ikke frivilligt har tilbudt sig til. Udtrykket omfatter alle situationer, hvor personer på en hvilken som helst måde tvinges til at udføre arbejde, og omfatter både traditionel »slave-lignende« praksis og moderne former for tvang, der involverer udnyttelse af arbejdskraft, hvilket kan omfatte menneskehandel og moderne slaveri.</p>

